

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛЯ-ПРЕДМЕТНИКА В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН

Ткачук Н. В.

Бібліографічний опис: Ткачук Н. В. ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК УЧИТЕЛЯ-ПРЕДМЕТНИКА В УМОВАХ ОСВІТНІХ ЗМІН // Якість освіти в умовах змін: наукові пошуки, педагогічна практика та предметні методики : збірник матеріалів І Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції.

Кам'янець-Подільський, 2026. С. 70–72.

Видавець: ГО «Педагогічна платформа «Якість освіти»»

Оригінальні сторінки у збірнику: 70–72

УДК 37.091.12:005.963(043.2)

*Ткачук Наталія Віталіївна,
заступник Голови ГО «Педагогічна платформа «Якість освіти»»
з організаційної роботи та регіональної співпраці,
учитель математики,
м. Гайсин, Вінницька область, Україна*

Актуальність проблеми. В умовах модернізації освіти професійний розвиток учителя-предметника є однією з ключових умов забезпечення якості освітнього процесу. Саме педагог упроваджує компетентнісний підхід, добирає ефективні методики навчання, організовує взаємодію з учнями та створює безпечне, мотивувальне й результативне освітнє середовище. Закон України «Про освіту» визначає професійний розвиток педагогічних працівників як постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та інші види професійного зростання [1].

Метою тез є визначення основних напрямів професійного розвитку учителя-предметника в умовах освітніх змін та окреслення практичних орієнтирів для організації неперервного професійного зростання педагогів.

Виклад основного матеріалу. Професійний розвиток учителя-предметника доцільно розглядати як цілісний процес оновлення фахових, методичних, цифрових, комунікативних, інклюзивних та рефлексивно-аналітичних компетентностей. Відповідно до Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, педагог може обирати різні форми професійного зростання: освітні програми, стажування, семінари, вебінари, майстер-класи, тренінги, конференції та інші заходи [2].

Важливим орієнтиром для планування професійного зростання є професійний стандарт учителя, у якому окреслено трудові функції та компетентності, необхідні для організації освітнього процесу, партнерської взаємодії, оцінювання

результатів навчання, професійного саморозвитку та участі в діяльності професійних спільнот [3]. Тому підвищення кваліфікації має бути не випадковим набором заходів, а логічно вибудованою індивідуальною траєкторією розвитку.

Для учителя-предметника найбільш актуальними є три взаємопов'язані напрями професійного розвитку. Перший – предметно-методичний, що передбачає поглиблення знань із навчального предмета, оновлення методики викладання, використання діяльнісного, компетентнісного й дослідницького навчання. Другий – цифровий, пов'язаний із використанням електронних освітніх ресурсів, систем дистанційного навчання, інструментів формування оцінювання, візуалізації навчального матеріалу та можливостей штучного інтелекту. Третій – рефлексивно-аналітичний, що передбачає здатність учителя аналізувати власну педагогічну діяльність і приймати обґрунтовані педагогічні рішення.

Концепція Нової української школи акцентує увагу на переході від школи знань до школи компетентностей, педагогіці партнерства, дитиноцентризмі та мотивованому вчителю [4]. Тому професійний розвиток має бути практико орієнтованим і спрямованим на реальні зміни в освітньому процесі. Ефективними формами такої роботи є педагогічні майстерні, методичні студії, професійні спільноти, наставництво, менторинг, участь у конференціях, підготовка методичних матеріалів і представлення власного педагогічного досвіду.

Практичне значення. Запропоновані положення можуть бути використані під час планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку вчителя-предметника, укладання річного плану підвищення кваліфікації, організації діяльності методичних об'єднань і професійних спільнот. Для ГО «Педагогічна платформа “Якість освіти”» такий підхід може стати основою для розроблення короткострокових програм підвищення кваліфікації, вебінарів, методичних майстерень і сертифікатних заходів для педагогів різних предметних галузей.

Висновки. Професійний розвиток учителя-предметника є необхідною умовою забезпечення якості освіти в умовах змін. Його результативність залежить від усвідомленого вибору педагогом напрямів професійного зростання, поєднання формальної, неформальної та інформальної освіти, розвитку цифрової культури й готовності до рефлексії. Перспективним є створення відкритих професійних спільнот, у яких учитель навчається, ділиться досвідом і стає активним суб'єктом змін у сучасній школі.

Список використаних джерел

1. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 29.07.2026).
2. Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF> (дата звернення: 29.07.2026).
3. Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» : наказ Мінекономіки України від

23.12.2020 № 2736-20. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20> (дата звернення: 29.07.2026).

4. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80> (дата звернення: 29.07.2026).